

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
Invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

La Roma!

(+) Cetatea Sfântă și-a avut în toată vremea farmecul său fără seamăn. Anul Sfânt însă i-a împrumutat o nouă strălucire și putere de atracție, prefăcând în realitate vedenia muntelui sfânt din prorocia Isaiei, cu casa lui Dumnezeu din vârful munților spre care curg, valuri-valuri, neamuri multe, din toate părțile pământului. Venit-au să se închine la mormintele SS. Apostoli și să-și arete alipirea față de vicarul lui Hristos, în mândre cete de pelerini cucernici, dreptmăritori de pe întreg globul, de deosebite neamuri, limbi, rase și porturi. Someri din Anglia, muncitori din Germania, studenți din Croația, dascăli din Cehoslovacia, alături de grupuri din Egipt și China, Franța și Spania, cele două Americi și Lituania, Polonia și Austria — și catastihul e departe de a fi complet — s'au perindat, în pioasă reculegere, să primească binecuvântarea Sf. Părinte, după ce și-au desfășurat ochii în frumusețile artistice și și-au îmbăiat și priment sufletele în noianul fără margini al harurilor proprii, acordate anului aniversar al Pătimirii și al Învierii sfinte de cel ce șade în scaunul vărhovnicului Petre.

Pe noi Români uniți Roma ne atrage cu vraja Maicii care de două ori ne-a dat naștere: ca neam, și întru Hristos. Și de aceea e o specială chestie de conștiință să luăm parte la Pelerinajul Național din Septembrie, în număr cât mai impunător. Mai ales că s'a avut în vedere și criza bănească a zilelor de acum și s'au aranjat lucrurile de așa, cât acest drum de artistică elevație și duhovnicească întremare să le fie cu puțință și celor cu mai puțină dare de mână. Principialul doar e Cetatea Veșnică, și ceice vor face ruta mică petrec aicia tot atâtă ca și cei plecați în cale mai lungă. Programul dat deja publicității e deplin lămuritor.

Care va să zică: la drum! Avem atâtea de văzut și de învățat cu prilejul acestui pelerinaj. Roma e vistierie nesecată de comori fără păreche. Basilicile, bisericile și bisericuțele ei; muzeele, palatele, piațele, catacombele, monumentele antice și mai noi: totul trăiește, totul are istoria sa. Pantheonul, Palatinul, Colosseul, Forul lui Traian, Basilica Iulia, Via Appia antiqa, Sanctuarul Vestalin, au destăinuirii de dulce înfiorare pentru urmașii târzii a vechilor Romani. S. Pietro, S. Maria Maggiore, S. Giovanni in Laterano, S. Paolo fuori le mura, S. Ignazio și Catacombele șoptesc atât de multe creștinului de ori unde de pe rotogolul pământului; S. Maria in Cosmedin, S. Saba, S. Nereo ed Achilleo, S. Cesareo, și S. Alessio, acel „Domicilium Sanctorum” unde află scăpare, în veacul X, dinaintea Saracenilor, vlădicul Sergie al Damascului, și unde trăiesc așa de bine lângă olaltă s. Nil, Grecul, și s. Leon, Latinul, poartă și ele, pe unitul de azi, în vremuri când răsăritenii, în deosebi Grecii, umpleau Roma și-și aveau în toate cartierele orașului Papilor biserici și mănăstiri cercetate și bogat înzestrate de mireni și de Pontifi romani... Și ce torent de lumină purificatoare nu năpădește sufletul Românului unit, lângă lespeda ce acopere rămășițele pământești ale vlădicului-mucenic Inochentie Micu, așezat spre veșnică odihnă în biserica „Madonna del Pascolo”, unde așteaptă, de aproape două veacuri, fericita înviere.

Da; multe avem de văzut, de meditat și de învățat cu acest prilej rar, ce nu-i iertat să ne scape nefolosit. Cei cu spiritualizată dragoste de sine, de neam și de biserică, sigur, vor face tot posibilul să răspundă la chemarea Romei, și vor îndemna și pe alții să porceadă așisderea.

Piatra de temelie

Dintr'o conferință despre credință, ținută în cadrele Agrului

de Dr. med. I. STEER

Și dacă credința este așa de necesară, dacă și necredincioșii dovedesc trebuința credinței, și dacă cei mai mari învățați, savanți și inventatori au fost credincioși, totuși care este motivul că mulți sau nu cred, sau trăiesc așa ca acei cari nu cred?

2. Motivele sunt multiple. Primul și cel mai important mi-se pare că este o slăbiciune de caracter: *lașitatea*. Un asemenea individ deja în adolescență șovăiește dacă aude o vorbă legănată dela unul despre care știe că este liber cugetător, sau francmason; îl ajunge un gest dela un prieten mai mare, îl este suficient să cetească într'un jurnal, sau broșură, expresiuni persiflând religia; câteva vorbe de ocară auzite dela indivizi străini de religia cea creștină, și otrava îi este pusă. Dacă-l favorizează împrejurările, cum ar fi: un cult religios defectuos; societate și cărți rele, atunci planta sufletului său se ofilește, și procesul tragic al vieții sufletești se produce. Pe povârniș calea este ușoară și scurtă. Unul alunecă mai departe pentru că așa este obicinuința generală: să fi fără credință; altul ca să nu-l apostrofzeze cineva că este bigot, farisău. În sfârșit lupii credinței dispun de un bogat dicționar de cuvinte de ocară pentru a despera și a distruge; au un formidabil arsenal de a corupe sufletele ușurele, caracterele slabe, plâpânde, și să le smulgă credința. Personal am auzit mai deunăzi, fiind vorba de o acțiune creștină: „Ce vrei? eu nu vreau să fac clericalism, bigotism”.

Este lesne de înțeles că cu asemenea idei, preocupări, prejudecăți, credința și o viață sufletească activă sunt greu de închipuit; situația unui asemenea suflet este precară tocmai pentru slăbiciunea de caracter firm, pentru lașitatea lui.

Al doilea motiv de necredință și de moleșală religioasă este *sumefia și vanitatea*. Îngâmfășii și vanitoșii, cari se țin mai presus de alții, cari consideră, că preocuparea de o viață religioasă este sub demnitatea lor intelectuală, aceștia sunt cei cari cred, că gradul lor înalt de cultură i-ar fi dispensat de o viață religioasă; disconsideră pe alții ca fiind proști. Inteligența lor, situația lor socială sau materială li-se pare atât de superioară, încât se pot debarasa, ca de un balast, de o viață sufletească ordonată. Și în această îngâmfare uită, că ei sunt niște semidocti; că inteligența lor mare este o paradă fără temelie. Ei nu știu că nu știu nimica, cum spunea Socrate. Ei nu știu că majoritatea covârșitoare a celor mai mari capacități științifice, literare și artistice era profund credincioasă, ca: Dante, Shakespeare, Milton, Spencer, Molière, Racine, Goethe, Schiller, Herder, Gogol, Michelangelo, Donatello, Verdi, Wagner, Mozart și alții și alții.

Nu știu, că un om de talla lui Pasteur în cuvântarea de deschidere pe care a ținut-o, când l-a trecut Academia Franceză între genille ei nemuritoare, între altele, a exclamat: „Fericit este acela care poartă în sufletul său pe Dumnezeu de care ascultă: idealul patriotismului, artei și științei idealul virtuților evanghelice”. Încă și cel mai mare necredincios, ca de exemplu, Victor Hugo, face în momente de inspirație următoarea declarație: „Dacă n'am avea alt mijloc pentru a cunoaște pe Dumnezeu, glasul conștiinței noastre ar face dovada lui. Negațiunea ființei lui Dumnezeu în adevăr este orbie și nebunie”. Alfred Mussét, care vecinic dubitează în religie, într'un moment de reculegere sufletească mărturisește: „Credința mea în Dumnezeu s'a născut odată cu mine”. — Și atunci oare nu este evident, că unele autorități intelectuale de provincie, ce pretind că nu trebuie să credem și să ne manifestăm credința, să găsem într'o situație ridicolă, puși față în față cu adâncă mărturisire de credință a corifeilor științei, artei și literaturii mondiale?

Intre motivele cari contribuie la sdruncinarea credinței și la indiferentismul religios vine, în al treilea rând, *viața plină de păcate, viciile*. Oamenii, cari poate în internul lor ar fi dispuși a crede și a-și manifesta credința, dar copleșiți de viciul, sub povara păcatelor, de care sunt conștienți, aleg calea cea mai ușoară de a se desvinovăți. Este în interesul lor a nu crede, căci astfel cred că scapă de răspundere. Un asemenea om întâi poate numai dorește; ce bine ar fi să nu fie Dumnezeu; viața să se termine definitiv cu moartea. Mai târziu, în dorința lui nebună, să leagănă în iluzia existenței lui Dumnezeu. Nu intelectul, ci inima lui stricată îi dictează dogmele necredinței.

Al patrulea motiv, ca să sfârșesc, al unei vieți sufletești negative, deficitare este, folosind o expresiune aspră, *ignoranța religioasă*. Este semnificativ să știm că unii oameni de azi, oameni moderni, în ce situație se află sub acest raport. Cultivă tot felul de științe, arte, sporturi, club, jocuri, dansuri, modă; tot ce se poate imagina, dar cult religios nu cunosc. Se află într'un cras analfabetism religios. Să fiu lertat, dar altfel e inexplicabil, cum se face că atâția și atâția se găesc în un așa hal sufletească? Sigur, — aceasta este numai modesta mea părere, — că asta datează încă din școală, din insuficiența culturii religioase. Nu ajunge a buchisi catehismul, care așa cum se face astăzi displace. După a mea convingere neștrămutată acesta ar trebui complectat încă din școală cu seminarii practice de întruniri, de rozar, de cetirea vieții sfinților etc. Așa s'ar desvolta viața sufletească și morală. Planta sufletului

este glogașe, plâpândă; trehulește îngrijită. A o îngrijii, când e plină de scăeji, de vicii, e prea târziu. În viață ne amestecăm cu necredincioși, cu eretici, cu dușmani ai religiei, cu francmasoni; avem legături sociale economice cu ei, ba chiar prietenie politică, de știință, sport, petrecere. Ce vrei, ce să prindem delă aceștia? Ce poate rezulta din amestecul oilor rătăcite cu lupii? Iată explicația de ce creștinii de creștini sunt mai înstrăinați, se iubesc și se ajută mai puțin ca și cu străinii. Ne lipsește coeziunea sufletească, ne lipsește viața socială creștină unită.

Nu mai insist și asupra altor motive, cari de asemenea contribuiesc la ruina sentimentului religios, căci m'ar duce prea departe. E suficient să tragem concluziunea că acțiunea Agrului în cadrul Acțiunii Catolice mondiale a venit la timpul oportun, pentru a combate din vreme atâtea atacuri fățișe, sau pe la spate, strecurate sub masca diferitelor vorbe mari științifice, filosofice, patriotice, savante. Socot că la rândul nostru nu este o rușine ca intelectualul român unit să-și apere credința ori unde și față de ori și cine, să cultive sentimentul religios, să trăiască o viață morală exemplară, pentru a-se însufleși și îmbărbăta reciproc, pentru a putea lupta cu entuziasm și eroism contra curentelor de desrădăcinare sufletească.

În calitate de umil membru al Agrului fac apel de aci, din acest loc mai ales, la toți intelectuali, și cu un cuvânt la toată lumea, să se înregistreze în această acțiune, să înfrunte judecățile și prejudecățile inspirate de lumea dușmană nouă.

În cadrul acestei acțiuni atât de salutare înțeleg ca fiecare dintre noi prin acțiunea sa, prin exemplul său, să pună umăr la umăr, să ridice câte-o piatră grea din cale, și să o pună în edificiul solid al credinței și moralei creștinești.

Calea triumfală a lui Isus Euharisticul. Robul chivotelor creștine, grație unui curent tot mai puternic de adâncă evlavie euharistică, începe să fie scos tot mai des la largul străzilor, și purtat în triumf prin mijlocul mulțimilor de închinători. O ochire fugară asupra întâmplărilor mai recente din sânul bi-

sercii catolice arată, convingător și înălțător, acest fapt.

Lungul catastih al sălăvășilor de acest fel cuprinde, între altele, puncte luminoase cum e *congresul euharistic din Cork-ul Irlandei*, cu procesiunea sărbătorească la care au luat parte 40-50 de mii de credincioși. Franța a dovedit și ea la *Angers*, cu cele mai bine 100.000 participanți, cât de înrădăcinat e cultul euharistic în inima fiilor săi. Anglia, cu impozantul său congres similar dela *Nottigham* și Flandra cu al său din *Gand*, dacă nu în număr dar în însuflețire s'au ridicat la aceeași înălțime. Lituania va pomeni și ea încă multă vreme, cu sfântă mândrie, splendidele manifestații de credință euharistică atât de mișcătoare vădite la *Panėveys* în zilele de 30 Iunie — 2 Iulie c., când numai copii s'au cuminecat în număr de circa 5000. Asemenea și Polonia, care înregistrează la răbojul acestui cult nu unul, ci două atari congrese: la *Lomza* și la *Ostroleka*, cu mai bine de 12.000, respectiv 30.000 de participanți. Egiptul și China se înșiră și ele între țările ce au văzut pe Mântuitorul neamului omenesc, purcezând sub valurile ostiei, pe străzile cetăților lor, în închinarea dreptmăritorilor. În *Assiut*-ul Egiptului, oraș cu o populație 80% musulmană, baldachinul sub care pâr. Bastiani purta S. Sacrament, era încunjurat de călăreji în haină de mare tinută, iar în fruntea cortegiului cânta muzica militară, — musulmani atât călărașii mudirului cât și muzicanții. Impresia ce a făcut-o procesiunea cruciadei euharistice din *Shanghai* asupra lumii de păgân din acea metropolă a fost dintre cele mai edificatoare. Mai ales că o făceau copii și copilițe de școală, sub 32 de steaguri și cântând, cu glasuri îngerești, cântecul religios: *Ngu gneu T'le-tsu*, (Noi vrem pe Domnul), pe artele bine cunoscută și nouă.

De prisos să se mai spună că fiecare atare praznic e prilej binevenit și bine folosit de mii și mii de credincioși de toate condițiile sociale pentru a se împărtăși în fața lumii de sf. Trup și Sânge al Domnului și Dumnezeuului într'al cărui cuvânt mărturisesc cu fapta că cred din tot sufletul și din toată inima.

Svastica s'a plecat Crucii

Apropoș de Concordatul dintre Reich și Vatican

Porniți la drum cu lozinci ce frizau păgânismul, adepții crucii încărligate s'au izbîit de rezistența categorică și pe față a ierarhiei catolice germane și a milioanele de mărturisitori ai crezului român strâns uniți în jurul marilor păstori. N'au lipsit nici mucenicii acestei dărzeni conștil și rezolute: fruntași catolici din rândurile mirenilor duși în lagărele de concentrare, preoți închiși, o învățătoare confesională ucisă, și puțin a lipsit să fie întemnițat și cardinalul Faulhaber, după cum scriau nu așa de mult ziarele.

Astăzi situația e cu totul schimbată. Pumnii încheștați, de ieri, ai stăpînirii rasiste s'au prefăcut în dreaptă întinsă respectuos spre împăcare înțelegătoare. Biserica, mai că pe cât de energică, pe atât și de lertătoare, a prins această mână a fiului revenit la sentimente echitabile, și păcea s'a făcut. Concordatul dintre Reich și Vatican, parafat în 8 Iulie c., a fost semnat sărbătorește în 20 Iulie c. Imediat apoi s'a și dat publicității textul acestui act de importanță epocală în istoria Bisericii și a poporului german.

Concordatul din chestie cuprinde 34 de articole și un Protocol final. Se garantează printr'ansul deplină libertate de profesiune și de exercițiu a religiei catolice și dreptul bisericii romane de a-și administra liber afacerile sale (art. 1). Concordatele încheiate deja cu Bavaria, Prusia și Badenul rămân în plină vigoare (art. 2). Pentru cultivarea bunelor raporturi între cele două puteri contractante, Roma își va avea Nunțul său în capitala Reichului, iar acesta își va ține un ambasador pe lângă Sf. Scaun (art. 3). Slujitorii altarului se bucură, în deprinderea oficiului lor, de aceeași protecție de stat, ca toți funcționarii statului (art. 5). Clericii și regularii sunt scutiți de datorița de a face slujbe publice incompatibile, după dreptul canonic, cu statul lor (art. 6). Fără învoirea superiorității competente, aceștia nu pot primi nici un oficiu de stat (art. 7). Parohiile, asociațiile parohiale, sediile episcopale, capitlurile, ordinele și congregațiile

Foia „Unirii“

Cuvânt de despărțire

Rostii de ep. Grigorie Maior la depărtarea sa din Blaj¹⁾

Preacinstiți Arhidiaconi, Decani, ca frați; cinstiți arhipresbiteri, ca fii; preaiubite într'acest loc de obște adunat Cler! Delă dătătorul păcii Domnul nostru Isus Hristos, pace vouă; iară delă zmerenia noastră părințească blagosloveniei Din tinerețele mele, multe patimi se luptară cu mine, până și acum la adânci bătrânețe; că:

Dupăce eu, din nemărginita milă a marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Isus Hristos m'am născut din părinți creștini pravoslavnici, am crescut prin școlile cele mari, cu destulă lipsă și streinăitate prin Țara Ungurească întâi, apoi în Ardeal la Cluj, de unde ca ritor am fost primit de Prealuminatul mai înainte în acest scaun uezător, odată vrednic de vecinică pomenire Arhieru al Făgărașului, Slobod Baron

¹⁾ Se știe cum acest mare ierarh al bisericii noastre, silit de împrejurări, a trebuit să părăsească scaunul arhieresc al Blajului, și să se retragă în mănăstirea dela Alba-Iulia. Cuvântarea sa de rămas bun am transcris-o după „Protocolul Sinodului Bălașfalviensis, 11-12 August 1782, de dimissioné Gregorii Maior et electione novi Episcopi. Episcopul Maior a ținut-o în fața clerului și noredului adunat în sinod, la 12 August 1782.

Ioan Inochentie Klein, am fost primit la clerică și trimis pe uscat și pe mare până la Roma; acolo în vestitul Collegion numit de „Propaganda Fide“ ce să talmăcește Propovăduirea credinții, eu în vreme de 7 ani isprăvind învățăturile cele mai înalte, cum sunt Filosofia și Teologia, făcându-mă Doctor acelorasi științe dumnezeiești și învățător neamurilor, m'am întors iarăși prin primejdioasele ale mării furtuni la patria mea Ardeal și deauna la Blaj, de unde eram și trimis. Aci apoi de loc am început eu întâi a învăța copilașii în școală buchile și frica Domnului, iară afară în țară, a așeza pe cei turburați, a îndrepta pe cei rătăciți la calea adevărului, a îndemna pe toți la unirea credinții, neîncetând ziua și noaptea, prin sate, prin orașe, prin toate părțile pământului cu apostolul limbilor a vesti Evanghelia păcii, a mărturisii cuvântul, a sta asupra cu vreme și fără vreme, a muștra, a certa, a îndemna cu toată răbdarea și învățătura, în sete, în foame, în *meseretate*, în lăbuzele de toate părțile, împotrivire dea dreapta și dea stânga; într'atâta cum și surghiunit am fost pentru răvna casei Domnului, pentru răvna preafericitei casei Austriei, anathema pentru voi toți, urât lumii, urât tuturor până acuma.

Acestea mi-au prisosit mie, precum voi înșivă bine știți, căci împreună cu voi le-am pățimit. Acestea au fost mare parte a vieții mele încă fiind eu numai dascăl, numai învățător neamurilor; dar apoi

Dacă eu din Pronia Dumnezeiască și din singură mila Cesaro-crăiască, la chemarea noredului și răvna voastră cătră nevrednicia mea arătată, am ajuns la treaptă cea mai înaltă arhierarhiei bisericesti și într'această catedră a mai marilor noștri m'am învrednicit a șede, Arhieru cu putere deplin și cu Duh de sus fiind investit, n'am prejetat a călca iarăși urmele cele dintâi, a-mi plini deregătoria, a ieși afară la vederea patimilor voastre, a primi pe ulițe, pe dealuri, pe văi, în frig și în zăduf *istânșile* voastre, a vesti cu Isaié prorocul săracilor mângăiere, a vindeca pe cei zdrobiți la inimă, a propovădui robiiilor iertare și orbilor vedere; pe scurtă vorbă, într'această vreme a stăpînirii mele acum de zece ani, m'am nevoit a fi toate tuturor, n'am încetat cu cuvântul și cu lucrul a mă lupta pentru voi, acum cu unii din afară, acum cu alții din lăuntru, într'atâta cât acuma am slăbit, și unul cu atâția nu mai *poatu* birui; căz corăbierul, fie cât de mare, măcar ca Hercules, fie măestru ca Columbus, când sosește la luptă deodată și cu valurile mării, și cu văslașii săi, nu-și va putea mântui și scoate corabia din perire la liman. Judecați voi fraților și fiilor cari îmi sunteți martori lucrurilor mele, și delă început împreună pățimași.

Deci dară, ca nu această corăbie de atâtea vânturi, de înainte și de înapoi *acieptată* și de valuri bătută, sub ocărnuirea mea să se cufunde și pentru neputința mea să vă vie doară vouă

religioase, fundațiile și averile patrimoniale bisericesti își păstrează, respectiv câștigă personalitatea juridică pentru forul civil după normele comune ale dreptului de stat. (art. 13). Biserica e liberă să conferiască oficiile și beneficiile bisericesti, fără concursul statului, cu puține excepții concordate (art. 14). Ordinele și congregațiile religioase nu sunt supuse, din partea statului, la nici o restricție în ce le privește înființarea, rezidența, numărul, calitatea membrilor, activitatea religioasă-caritativă și administrarea bunurilor (art. 15). Facultățile teologice la universitățile de stat se mențin și pe mai departe (art. 19). Biserica își poate ridica noi școli filozofice-teologice câte dorește. Acestea pe cheltuiala sa (art. 20). Învățământul religios în școlile elementare, profesionale, medii și superioare e materie ordinară și se va face conform principiilor bisericii catolice, lucru ce-l va constata Autoritatea ecleziastică de acord cu cea școlară, de stat. Programul învățământului religios și cărțile respective se vor fixa de cele două autorități împreună (art. 21). Conservarea actualelor școli confesionale și ridicarea altora noi e garantată (art. 23). În toate școlile elementare catolice vor fi repartizați numai dascăli de religie catolică și cari ofer garanții îndeajuns că vor corespunde exigențelor confesionale. (art. 24). Școlile private conduse de călugări și călugărițe au aceleași drepturi ca cele de stat (art. 25). Căsătoria religioasă premerge celei civile (art. 26). Minoritățile etnice catolice, dar negermane, se vor bucura de aceeași libertate în ce le privește folosirea limbii materne în cult, în învățământul religios și în asociațiile religioase, și vor avea parte de tratament la fel de favorabil cu cetățenii a căror limbă maternă e cea germană (art. 29). (Protocolul final prevede la acest articol că și Sf. Scaun se obligă să impună, în concordatele ce eventual va încheia cu alte state, același tratament și pe seama germanilor aflați în statul respectiv). Toate organizațiile și asociațiile catolice religioase, culturale și caritative atârnă de biserică.

Acesta-i, per summos apices, cuprinsul concordatului subscris în 20 Iulie c. la Roma din partea Sf. Părinte de card. E. Pacelli, iar din partea Reichului de vicedcancelarul Franz von Papen. Guvernul d. Hitler avea tot dreptul

să califice această semnare de act istoric, ce pune capăt unei încordări milenare între statul german și Biserica Domnului. Alci mai adaugem că și chestia pastorației militare s'a aranjat admirabil prin art. 27 al Concordatului. — Roma s'a dovedit încă odată a fi Roma aeterna et invincibilis. (R. Negru).

Propunere igenloasă. Răul, sub orice aspect s'ar prezintă, trebuie să-l facem față. Descreșterea populației e și ea un rău ce amenință cu pierirea unitățile naționale în cari s'a înculbat. Francezii sufăr și ei de acest rău. „Revue de l'Alliance nationale“, care are drept scop combaterea acestei maladii fatale, are un articol interesant, cu o propunere cât se poate de concretă și practică, pentru remedierea maladiei din chestie.

Propunerea e aceasta: Părinții cu familiile grele să fie favorizați pe toată linia la cumpărături. La întrebarea: pe ce temelie? se răspunde cu precizarea: atât producătorii cât și comercianții s'ar da de răpă fără doar și poate dacă toată Franța ar consta numai din celibetari și familiile cu copii puțini. În acest caz trecerea mărfurilor ar fi așa de redusă, încât de ceva venit curat nici vorbă n'ar mai putea fi. În același timp ar trebui să scadă prețurile tuturor produselor economico-industriale. Evident însă că odată cu această devalorizare a valorilor ar crește în chip firesc dările, în raport cu scăderea numărului contribuabililor.

Acum: familiile cu copii numeroși sunt mușterii nespuse de prețioși pentru liferanții de orice fel. Asta și pentru motivul că odată câștigată mama și tatăl, sigur că și băieții vor face cumpărături la aceeași casă. Afară de aceea familia numeroasă e un consumator mare. Și de altfel, apoi, e o practică obișnuită în lumea comercianților să facă favoruri mușterilor fideli și cumpărătorilor en gros. Dar: există oare mușterii mai fideli și cari să cumpere mai mult en gros ca familiile grele? Prin urmare: asemenea familiile au tot dreptul la reducere de prețuri. — Încercările făcute după considerente ca aceasta s'au dovedit a avea urmări excelente, și ar fi de dorit să se generalizeze nu numai în Franța, ci pretutindenea.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Dr. Vasile Aftenie, dela Academia Teologică, asesor consistorial, iar pe pâr. Nicolae Șandru, din Viștea-de-jos, admin. parohial la Constanța.

Distincții. „Monitorul Oficial“ din 18 Iulie c. aduce decretul regal nr. 1988 și 1989 din 6 Iulie c. cu distincțiile acordate mai nou. Printre cei învredniciți de această cinste găsim și patru nume de intelectuali ai Blajului: pâr. A. C. Domsa, numit comandor al ordinului „Coroana României“, dna Virginia Puța, profesoară la Școala Normală de Fete, d. Alexandru Lupeanu-Melin, dir. Liceului de Fete, și pâr. Dr. Coriolan Suciu, prof. la Liceul de băieți, cavaleri ai aceleiași Ordin „Coroana României“ — Felicitările noastre!

Încă un erou al virtuții. Acesta, după ani, tânăr de tot. E Domenico Savio, elevul și fiul sufletesc al fer. Don Bosco. A trăit abia 15 anișori, dela 1842 până la 1857. S'a ridicat însă sus, sus de tot, pe culmile sfințeniei. După un proces canonic minuțios și îndelungat, Sf. Părinte l'a proclamat Dumneacă, în 9 Iulie c., erou al virtuții, trecându-l în rândul Venerabililor.

Dela „Universitatea Populară“ din Vălenii de Munte. Instituția culturală a mareului dascăl al neamului e în plină activitate. Printre conferențieri cel mai laborios e d. Nicolae Iorga însuși. Auditoriul numeros și select are prilejul fericit de a-l auzi zilnic spunând câte ceva interesant și de însemnătate despre „Forme cari se duc și realități cari rămân“. Marți, bunăoară, a stăruit asupra consolidării papalității în cadrele imperiului roman, evidențind autoritatea indiscutabilă de care s'a bucurat și în Răsăritul creștin până bine după Fotie. — Știința Blajului a reprezentat-o la Vălenii pâr. St. Manciuța, cu bine documentata sa conferință: Doi geografi ardeleni dela începutul veac. XIX: 1) Nicolai Nicolau, 2) Ion Rusu.

Muncitorii germani în pelerina] la sanctuarele mariane. Dorinței exprimate prin scrisori pastorale de episcopii Germaniei occidentale i-s'a dat ascultare într'un chip ce a întrecut orice așteptări. Dumneacă, în 16 Iulie c.,

nu știu ce scădere sau întristare în cele ce sunt ale obștii; am socotit a scrie și a ruga din genunchi pe prealnalțatul și de Dumnezeu încoronatul împărat Iosif al doilea, pentru slobozirea mea dela această păstorească ocârmuire, precum și preamilostivește mi-au auzit rugăciunea și m'au slobozit, după cum veți vedea, auzi și înțelege mai clar din preamilostivul rescriptum din zile 15 Mai, mie drept din Beciu trimis, și în vizitația de acuma la Dej primit. (Aci să cetește decretul).

Acum dară, dragii mei și feții mei! După cum eu odată am fost de bun ales, bălaurul acesta care l-așt zidit a-l batjocori pe el, și am intrat, canoniceste adecă pe ușe, într'acel staul cuvântătoarei turme, căreia și formă am silit a fi, așa acum pentru adusele pricini, iarăși înaintea săborniceștii voastre adunări, în bună voința mea mă las de stăpânirea acestei biserici a Făgărașului, și ca precum cel dintru sfinți Părintele nostru Grigorie, al meu marele patron, cu fluierul cel păstoresc al Bogosloviei sale au birnit trimbițele ritorilor oarecând la Tarigrad, și pe aleșii săi i-au lăsat în voie, așa eu astăzi pe voi în voie vă las să vă alegeți în locul meu povătuitor, carele pentru voi să privegheze, să poarte durerile voastre, și ce n'am putut eu, el să isprăvească.

Însă până se vor isprăvi acestea prin prealnaltele Cesaro-Crăești și Apostolicești orândueli,

întărim pe Preacinstitul general vicarul nostru de acuma Ignatie, cu plină putere întru toate, ca în lipsele și durerile voastre, să știți și până atunci la cine cugeta. Că eu cu apostolul neamurilor, iată mă jertfesc, și vremea despărțirii mele s'au apropiat.

Cu luptă bună m'am luptat, curgerea am plinit, credința am păzit. Și cu același apostol știu și a mă smeri, știu și a avea de prisosit. Întru tot și întru toate m'am deprins, și a mă sătura, și a flămânzi; și a avea de prisosit, și a fi lipsit. Toate le potu¹⁾ întru Hristos cela ce mă întărește. Nici altă mie lipsește, fără numai liniște, să-mi grijesc acum la ieșire și de acest al meu ticălos suflet, departe de valurile lumii, afară de toată ura și de pisma omenească. barele mie amândouă, adecă și pisma, apoi ura, cu această stăpânire de odată, iarăși mi se adăuseră.

Nici e minune, că precum nici o ciocârlie nu-i fără creastă, așa nici o mărire fără pismuire.

Pentru carele toate, eu astăzi mulțumesc și dau mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, celce bine a voit așa. Mulțumesc într'una și vouă fraților și fiilor pentru toată dragostea voastră mie până acum arătată. Iară de nu v'am putut sluji după cum am vrut, credeți neputinții

¹⁾ Toate sublinierile sunt ale transcrietorului.

mele și mă iertați, că eu din inimă iert tuturor. Pomeniți-vă de căruntețele mele, că eu în cugetul meu nu vă voi uita. Sloboziți acum pe bătrânul robul vostru în pace. (Dein surgunt omnes).

Doamnă, Doamnă, caută din cer și vezi, și întărește via această și o sporește, pe care au sădit dreapta ta; pentru Avraam cel iubit de tine, pentru Isaac robul tău și Israil sfântul tău.

Cuvântarea aceasta a fost rostită înaintea unei mulțimi de clerici și laici, nobili și oameni de rând, aproape din toate confesiunile din Transilvania, cari toți ascultau cu ochii plini de lacrimi, după cum mărturisește comisarul Cesaro-Crăesc, baronul Carol Teleki de Szék (Praesentibus quamplurimis ex omnibus quasi religionibus viris nobilibus ac plebeis. — Dum ista per notarium (Ioannes Babb) perlegerentur ac interpretantur, sed vel maxime dum Episcopus perorasset, nullus erat, seu ecclesiasticus, sive saecularis, qui udis oculis non suspirasset, ac generosum Episcopi animum, laetitiam plus quam tristitiam praeseferentem, admiratus non fuisset).

Episcopului, în numele clerului și al poporului, răspunde decanul Danilă Pop, a cărui cuvântare vom avea poate ocaziune să o dăm altă dată.

Dr. Nicolae Lupu

mai bine de 100.000 de muncitori, grupuri-pedestre, recitând rosariul, ori cântând cântări religioase, s'au îndreptat spre principalele sanctuare mariane ale Renaniei: Knechtse-den, Höchst, Werl, Neviges-Hardenberg. Demonstrația aceasta, pe cât de impozantă pe atât de cucernică, a lăsat să se înțeleagă că muncitorilor creștini nu revoluție le trebuie, ci cadre în cari să lucreze întru sudoarea feței la evoluția în spre mai bine a patriei și a neamului. Au întărit și printr'asta spusa cancelarului: Oamenii credinței sunt cei mai credincioși și idealului de stat.

Locale. Dumineca viitoare, de praznicul Schimbării la față, va predica în catedrală pâr. Dr. Septimiu Iodoran, prof. de religie.

Manciuria se încreștinează. Înainte cu o sută și ceva de ani abia de s'a știut ceva, din auzite, de catolicism. Astăzi însă s'a schimbat cu totul situația. Părinții de Mayknoll arată rezultate strălucite de apostolie. Prefectul apostolic al părților aceluia, pâr. R. A. Lane, în visita sa canonică, făcută nu de mult, a fost primit în toate părțile, sărbătorește, de mulțime multă. Așa în orașul Cia Ku, unde întreaga populație, creștini și păgâni, l-a întâmpinat în șiruri dese, de ambele laturi ale străzii principale, cu banderile de călăreți, pușcături de treascuri și muzică. Parohul local, pâr. Armand Jacques, are notate deja 200 familii la catechumenat, și nu-i departe ziua când aci și aiurea în Manciuria nu vor fi decât creștini.

Orașe cu câte un singur locuitor. Sunt și de acestea. Și încă două. Unul în California, altul în Anglia. Cel din California, pe nume: (nomen-omen!) Calico, acum șase ani avea la 25.000 locuitori. Exhaurindu-se însă minele bogate din apropierea sa, întreaga-i populație a luat-o într'alte părți mai ferice. Unul singur s'a încăpăținat, și se mai încăpăținează și acum, să rămână locului, fie ce o fi. La fel stă treaba și cu târgușorul Petsoe din Buckinghamshirul Angliei: e locuit numai de cetățeanul Percival și de câinele său, toată lumea cealaltă fugind deaci acum câțiva ani din pricina invaziunii nestavilite a unei șoarecărmi fără număr. Solitarul Percival asigură pe turiștii ce-l vizitează că se simte foarte bine între ruinele împrejmuitoare și în societatea rozătoarelor fără număr.

Sgârie-nouri în pustii Arabei. Savantul german Helfritz a întreprins de nou, nu așa de mult, o expediție științifică în deșertul Arabiei de sud. A studiat și a făcut săpături în regiunea Vadi-Hadramaut. Rezultatele obținute sunt deadreptul uluitoare. Expediția din urmă a isbutit să desgroape din nisipul pustii orașe străvechi, crezute pierite fără urmă, pentru totdeauna. Helfritz crede că acesta-i imperiul vestitei regine de Saba cea-lăudată pe paginile Scripturii. Fotografii luate la fața locului arată că în localitățile acum descoperite se află palate somptuoase cu nu mai puțin de 15 caturi, — adevărați sgârie-nouri îngropați până acum de munți de nisip.

Societatea pe Acții „ELECTRICA”. — Blaj

No. 84—1933.

Aviz

Adunarea generală a Societății „Electrica” din Blaj, ținută la 10 Iunie c. 1933, a hotărât lichidarea Societății. Sunt, deci, rugați toți Creditorii Societății, ca în termen de 6 luni dela această publicație, să-și anunțe biroului Societății toate pretenziunile ce le au față de Societate. — Orice reclamațiuni după acest termen nu se mai iau în considerare. 2-3

Comisiunea de lichidare

Școala Normală greco-catolică de fete, Blaj

Condiții de primire

În conformitate cu ordinele din 18 Iulie Nr. 4357 și 4350—1928, ale P. V. Consistor arhiepiscopesc, în anul școlar 1933—1934 vor funcționa, la școala normală gr.-cat. română de învățătoare, clasele: IV, V, VI, VII.

In clasa IV-a normală, vor fi primite eleve cari au reușit la examenul de clasa III liceu, gimnaz sau școala normală de fete.

Inscrierea se face până la 31 August a. c. la Direcțiunea Școlii Normale.

Cererile de înscriere vor fi semnate de reprezentantul legal al candidatei, cu arătarea profesiei și locuința subscrisorului.

La cerere se vor anexa:

1. Extrasul de naștere și de botez.
2. Act de vaccinare.
3. Certificat dela primărie, prin care se dovedește că e fiica unui cetățean român.
4. Certificat de studii. Purtarea candidatelor, notificată în certificatul de studii, va fi cel puțin „bună”.
5. Certificat dela perceptorul fiscal respectiv, în care se vor arăta amănunțit dările către stat, județ, comună, ce le plătește reprezentantul legal. Acest certificat va fi vizat de Administrația financiară.

6. Un certificat dela primărie, prin care să se arate amănunțit numărul copiilor și vârsta fiecăreia, cum și averea reprezentantului legal.

7. Un certificat dela primărie, sau autoritatea la care serveste sau e servit tatăl — dacă e funcționar de stat, județ, sau comună. În acest certificat se vor arăta serviciile civile sau militare, aduse statului în ani servii.

Eleve schioape, gângave sau cu un alt defect fizic, nu pot fi primite. (Cap. XXI, art. 452).

In clasa V-a normală. În acest an se vor primi — în limita locurilor vacante — eleve și în clasa V-a normală.

Acestea încă vor anexa la cerere actele amintite la clasa IV-a normală. Vor face examen de diferență din psihologie, materia cl. IV normală în ziua de 13 Septembrie d. m. la ora 15.

Examenul de corigență se țin în 14 Septembrie dimineața la ora 8.

Inscrierile se fac în 13 și 14 Septembrie, iar cursurile încep în ziua de 15 Septembrie.

Taxe școlare: Lei 200—Taxă de înscriere Lei 200—taxă de construcție, Lei 1500—taxă de frecvență, Lei 150—pentru stricăciuni și medic. Total 2050 Lei. Taxele se achită: la înscriere Lei 1400—, iar la întoarcerea din vacanța Crăciunului Lei 650—.

Toate elevele normaliste sunt obligate să aibă 2—3 bluze albe uniforme și costum național. Acelor eleve cari nu le aduc acestea cu sine, le va procura școala pe speșele fiecăreia, sau le va transforma școala dacă nu vor fi confecționate conform prescrierilor.

În puterea legii în vigoare (Cap. XXI, art 442) nici o elevă nu poate fi înscrisă la Școala Normală decât ca elevă a Internatului. „Școlile Normale sunt internate” (Cap. XXI, art 442).

Elevele școlii noastre normale vor fi în „Internatul școlilor secundare gr.-cat. din Blaj”, ale cărui condiții de primire se publică separat din partea Direcțiunii aceluia Internat.

Direcțiunea.

Școala Normală gr.-cat. de învățători, Blaj

Nr. 580—1933.

AVIZ

pentru părinții cari doresc să-și înscrie băieții la școala normală

În anul școlar 1933/34 Școala Normală gr.-cat. de învățători din Blaj va funcționa cu clasele I, II, III, IV, V, VI și VII.

1. În clasa I se primesc absolvenți de patru clase primare, în vârstă de cel mult 13 ani, iar în clasa IV absolvenți a trei clase secundare, în vârstă de cel mult 17 ani. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii școlii, până în seara zilei de 8 Septembrie. La cererea legal timbrată, semnată de reprezentantul legal (părinte, tutor) al elevului, se vor anexa: 1. Extras de botez; 2. Extras de naștere; 3. Act de vaccinare; 4. Certificat școlar; 5. Certificat comunal prin care să se arate numărul copiilor din familie, vârsta fiecăruia, precum și averea părinților.

2. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 9 Septembrie. Concurenții la clasa I vor fi examinați din L. română și Aritmetică, după programa clasei IV primare. Concurenții la clasa IV vor face examen din L. română și Aritmetică, după programa clasei III secundare. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra abuzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieții deplin sănătoși și cu auz muzical.

3. Să mai primesc elevi noi și în celelalte clase (II, III, V, VI și VII), în limita locurilor vacante.

4. Taxa școlară pentru clasele I, II și III face 875 Lei, iar pentru clasele IV—VII Lei 1.175—, cari se vor plăti în două rate egale la înscriere și în prima zi după vacanța de Crăciun.

5. Taxa internatului va fi 7.000 Lei cari se vor plăti în trei rate și anume: 3.000 Lei la înscriere, 2.000 Lei la 8 Ianuarie, iar 2.000 Lei la 1 Aprilie.

6. Inscruerile se fac în zilele de 13 și 14 Septembrie. Cursurile încep la 15 Septembrie, ora 8 dimineața.

7. Examenul de corigență se vor face la 13 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală. Corigenții vor plăti o taxă de 100 Lei de fiecare materie.

Mulțonorații Domni preoți sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați asupra acestui aviz.

Blaj, 24 Iulie 1933.

Direcțiunea

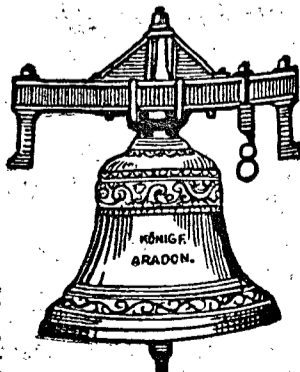
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și șcaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Fondată la anul 1840